

DIGIOPE – erikoistumiskoulutus tarjoaa joustavia ratkaisuja opettajien uuteen osaamiseen

HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Essi Ryymin
Anne-Maria Korhonen
Jukka Niinimäki

www.hamk.fi

Kuvat: HAMK ©

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Selvitys erikoistumiskoulutuksen tueksi

- Valtakunnallisen **digipedagogisen** osaamisen erikoistumiskoulutuksen (30op) suunnittelu Ammatillisten opettajakorkeakoulujen yhteistyönä, vetäjänä HAMK
- Työelämä- ja tulevaisuustutkimusten pohjalta rakennettiin kymmenen (10) opettajan osaamistavoitetta "Top ten"
- Kysely työelämän edustajille sekä ammatillisen koulutuksen järjestäjille ja asiantuntijoille osaamistavoitteiden priorisoimiseksi ja arvioimiseksi vuonna 2016 (220 vastaajaa)
- Lisäksi digiaamiainen ja haastatteluja ns. kasvukäytäväalueen (Helsinki-Hämeenlinna-Tampere) työnantajille
- Ensimmäinen erikoistumiskoulutus ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen opettajille toteutettiin vuonna 2017

1. Ymmärrys työ- ja elinkeinoelämän murroksen ja digitalisoitumisen vaikutuksista eri ammatteihin

Digitalisaatio mullistaa voimakkaasti työelämää. Monia perinteisiä ammattialoja katoaa ja uusia syntyy. Koulutukseen sisältyy case-esimerkkejä siitä, miten digitalisaatio on muuttanut käytännössä eri ammatteja. Lisäksi perehdytään ammattialojen ajankohtaisiin muutostekijöihin ja uusiin ammatteihin mm. tekemällä opintovierailuja voimakkaasti kehittyvien alojen työpaikoille.

Arvioi asteikolla kuinka tärkeä osaamisalue on mielestäsi ammatilliselle opettajalle ja työelämän erilaisissa koulutus- ja valmennustehtävissä toimiville.

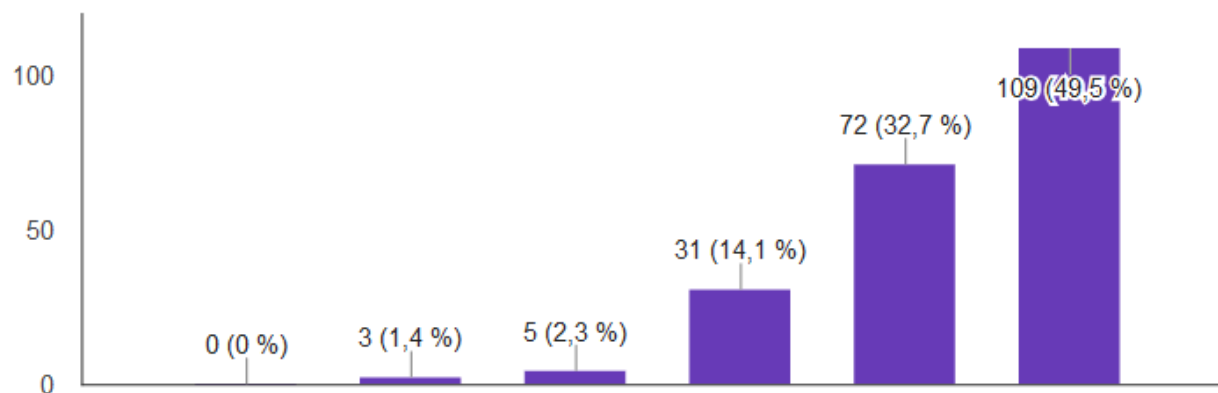
*

	0	1	2	3	4	5	
Ei lainkaan tärkeä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin tärkeä

1. Ymmärrys työ- ja elinkeinoelämän murroksen ja digitalisoitumisen vaikutuksista eri ammatteihin

Arvioi asteikolla kuinka tärkeä osaamisalue on mielestäsi ammatilliselle opettajalle ja työelämän erilaisissa koulutus- ja valmennustehtävissä toimiville.

(220 vastausta)

"Tämä on ehdoton. Ammatillisena opettajana ei voi olla, jos ei ole kykyä nähdä alan tulevaisuuteen, osaamistarpeiden muutokseen ja uusien urien löytymiseen."

"Jos ei ymmärrä, mitä yrityksissä ja organisaatioissa oikeasti tapahtuu, on auttamattomasti jäljessä eikä pysty vakuuttavasti toiminaan ko. ammattiaineen opetustehtävissä."

"Ilman verkkoja, verkostoitumista ja digitaalisia taitoja (ei pelkästään kuluttajana - consumer - vaan tekijänä ja tuottajana) ei uutta työpaikkaa juuri löydy. Haudankaivajasta varastomieheen pitää kaikkien osata vähintään digitaaliset ammatin aakkoset."

"Ammatillisen opettajan on tärkeää pysyä ajan tasalla opettamansa alan työtehtävien osaamistarpeista ja muuttuvasta työelämästä myös yleisellä tasolla. Muuttuvien opetusmenetelmien käytön voi perustella erityisesti työelämän muutoksen näkökulmasta."

Digiaamiainen 29.4. 2016

Kasvukäytävän työnantajat (yritykset, julkinen sektori, koulutuksen järjestäjät) pohtimassa tulevaisuuttaan, työntekijöidensä osaamista ja mitä ammatillisten opettajien pitäisi osata entistä paremmin

Terveiset ammatilliselle opettajalle digiaamiaiselta

”Täytyy olla kiinnostusta ja rohkeutta käyttää teknologiaa! Hyvinvointiteknologia, apuvälineet, potilastietojärjestelmä, valvontalaitteet, robotit, työn etäohjaus, seuranta- ja raportointijärjestelmät, mobiilit käyttöliittymät...”

”Digitalisaatio ei ole uhka vaan mahdollisuus laadukkaammalle toiminnalle ja paremmalle vuorovaikutukselle.”

”Myös opettajalla täytyy olla yleiset työelämävalmiudet: asiakaslähtöisyys, vuorovaikutus- ja ongelmanratkaisutaidot. Avoimuutta, some-taitoja.”

”Yhteisöllinen tiedonrakentelu tulee lisääntymään työelämässä. Organisaation osaamista täytyy yhteisöllisesti osata kasvattaa. Miten tämä opetetaan opiskelijoille?”

”Opettajan täytyy osata kehittää yhdessä toisten kanssa ja valmentaa myös opiskelijoita yhteistyöhön. Mielikuvitus, uuden luominen!”

”Kyllä opettajille tarvitaan perusosaamista verkkovälineistä, on vielä kovin epäselvää mitä esimerkiksi tarkoittaa Facebookissa keskustelu!”

Koulutuksen moduulit (30 op)

1) Tulevaisuuden työelämä ja koulutus, 2 op

Moduulin suoritettuaan opiskelija ymmärtää työ- ja elinkeinoelämän murroksen ja digitalisoitumisen vaikutukset eri ammatteihin sekä tunnistaa, millaista osaamista tulevaisuuden työntekijältä vaaditaan ja mitä se merkitsee koulutuksen kehittämisessä, opetuksen tavoitteissa, pedagogisessa toteutuksessa sekä opettajan työssä.

2) Oppimisprosessin ohjaaminen digitaalisissa ympäristöissä, 15 op

Moduulin suoritettuaan osallistuja osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida pedagogisesti monimuotoisen oppimisprosessin digitaalisessa ja digitaalisia työkaluja hyödyntävässä oppimisympäristössä.

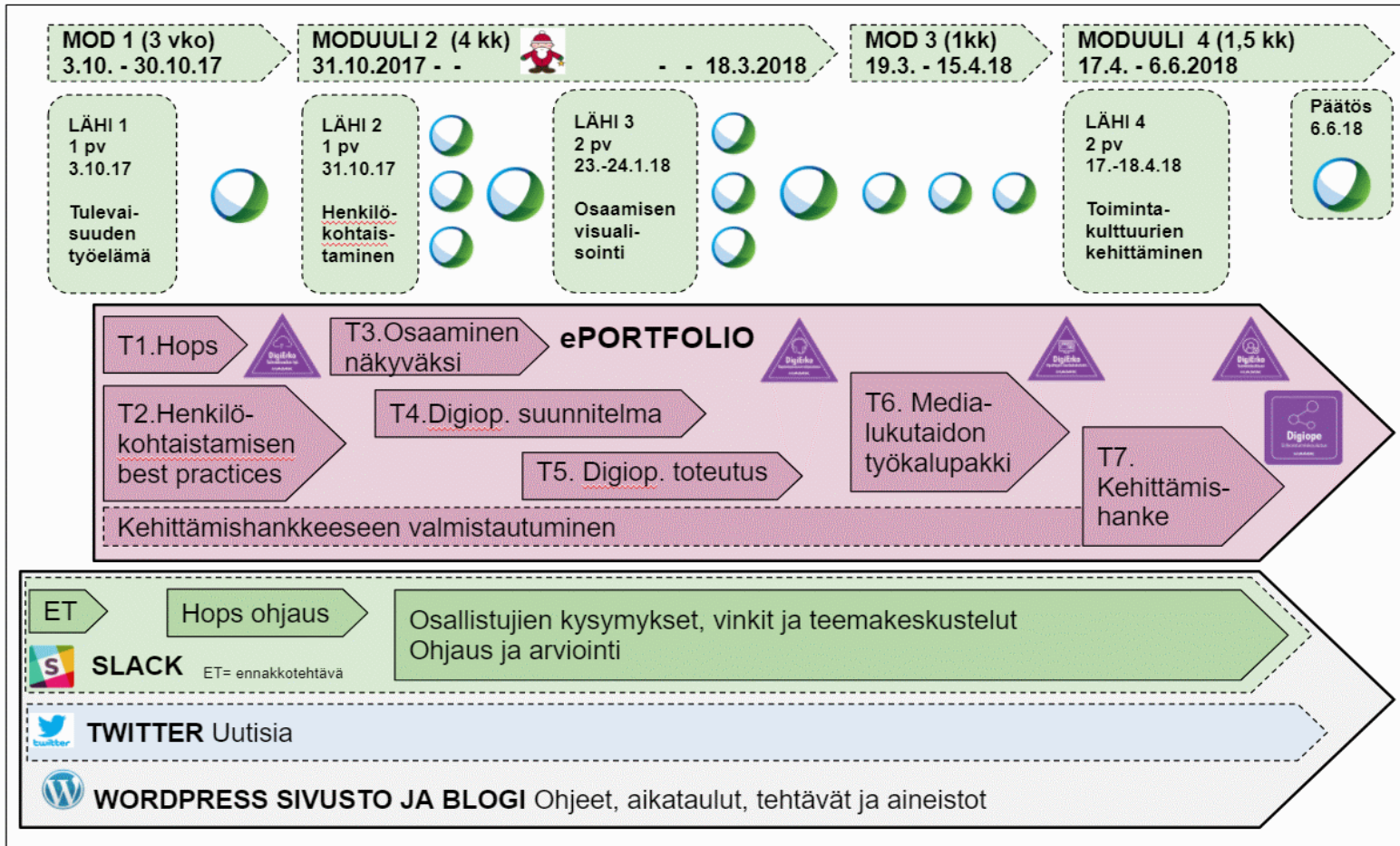
3) Medialukutaito, 3 op

Moduulin suoritettuaan osallistuja osaa hyödyntää avoimia oppimateriaaleja opetuksessaan. Hän ymmärtää opetusalan keskeiset tekijänoikeuskysymykset. Osallistuja tuntee avoimiin oppimisympäristöihin liittyvät tietosuojakysymykset sekä lupakäytännöt. Hän osaa ohjata opiskelijoitaan avointen oppimisympäristöjen tarkoituksenmukaisessa käytössä.

4) Toimintakulttuurin kehittäminen, 10 op

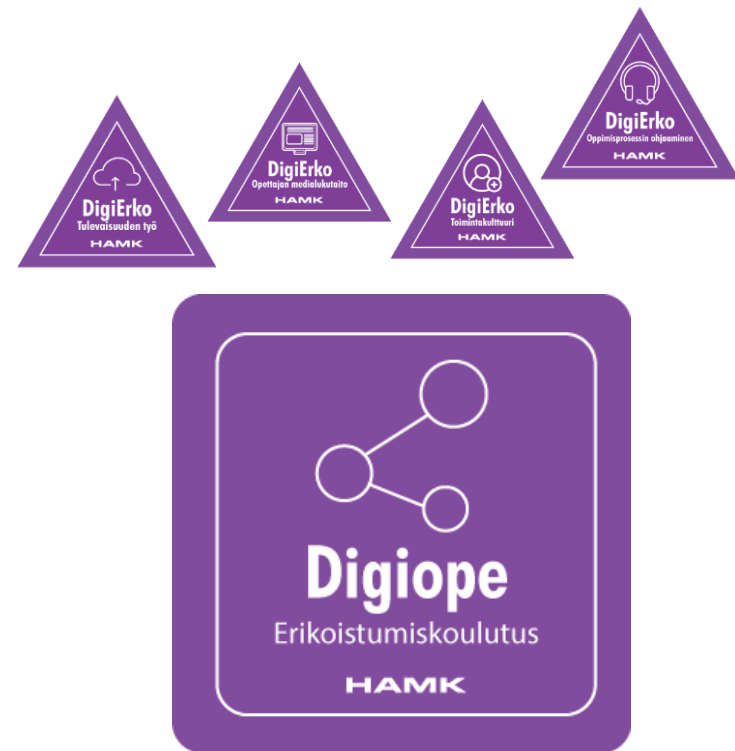
Moduulin suoritettuaan henkilöllä on valmiudet johtaa oppilaitoksen tai asiantuntijayhteisön pedagogista kehittämistä sekä toimia digitaalisen osaamisen vertaismentorina.

Toteutussuunnitelma

Osaamisen osoittaminen

- Osaamisperustaisuus
- Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
 - Opintojen henkilökohtaistaminen
- Osaamismerkkijärjestelmä
 - Open Badge Factory
 - Open Badge Passport

Esim.: Moduuli 1. Tulevaisuuden työelämä ja koulutus, 2 op

Osaamistavoitteet:

Moduulin suoritettuaan opiskelija ymmärtää työ- ja elinkeinoelämän murroksen ja digitalisoitumisen vaikutukset eri ammatteihin sekä tunnistaa, millaista osaamista tulevaisuuden työntekijältä vaaditaan ja mitä se merkitsee koulutuksen kehittämisessä, opetuksen tavoitteissa, pedagogisessa toteutuksessa sekä opettajan työssä.

Arviointikriteerit:

- osaa arvioida työ- ja elinkeinoelämän murroksen ja digitalisoitumisen vaikutuksia eri ammatteihin sekä työntekijältä vaadittavaan osaamiseen erityisesti omalla alalla.
- osaa analysoida, mitä muutokset merkitsevät oman alan koulutuksen kehittämisessä, opetuksen tavoitteissa sekä pedagogisessa toteutuksessa.
- osaa arvioida digitaalisen työskentelyn mahdollisuuksia työelämäpedagogiikan soveltamisessa ja kehittämisessä.
- osaa arvioida pedagogisen ajattelunsa muutostarpeen kohti digiajan pedagogiikkaa.

Osaamisen osoittaminen:

Liitä osaamismerkkihakemukseesi oman alasi ammatteihin liittyviä työ- ja elinkeinoelämän murroksen ja digitalisoitumisen vaikutuksia kuvaava kaavio (esim. mindmap). Kuvaa jokin konkreettinen yrityselämän esimerkki. Liitä mukaan myös selvitys siitä, mitä toimenpiteitä muutokset edellyttävät omassa työssäsi.

Turun yliopiston ja HAMKin digipedagogisten erikoistumiskoulutusten yhteinen työpaja 18.4.2018

- osallistujaryhmät opettajia
 - perusopetus
 - 2. aste lukio ja ammatillinen koulutus
 - ammattikorkeakoulu
- esiteltiin kehittämishaasteita omassa työssä/organisaatiossa
- ehdotettiin haasteisiin ratkaisuja

Opettajat kokivat erittäin tärkeäksi käydä dialogia yli kouluasterajojen ja myös kuntien ratkaisut eri puolelta Suomea kiinnostivat. Osallistujat totesivat opettajien haasteiden olevan yhteisiä peruskoulusta toiselle ja korkea-asteelle. Myös ratkaisujen huomattiin olevan sovellettavissa laajasti – innostuneet kehittäjäopettajat jakoivat toisilleen rohkaisua, tukea ja resursseja käytännön työhön!

Jatkotutkimuksia

- Ryhmältä kerätty aineistoa koulutuksen aikana
 - videotuotokset tulevaisuuden työelämäyhteistyöhön ja tulevaisuuden koulutuksen muotoihin liittyen kunkin omalla alalla
 - kehittämistyöt
 - kysely koulutuksen päätteeksi
 - ryhmädialogi: näkökulmana tulevaisuuden opettaja
- Yhteistyö opettajien digipedagogisten taitojen kehittämiseksi Turun yliopiston kanssa

Kiitos!

Essi Ryymin
etunimi.sukunimi@hamk.fi
Puh. 050 461 7557
@EssiRyy

Anne-Maria Korhonen
etunimi.sukunimi@hamk.fi
Puh. 050 574 5942
@akorhonen

